

били правило, а пъкъ мирътъ и спокойствието — рѣдко явление и изключение. Разбойничествата и насилията били ежедневни и обикновени събития, а пъкъ производитѣ на държавнитѣ чиновници и мѣстни управители — правда и законостъ. Владѣтелитѣ считали за свое неоспоримо право, безконтролно и безразборно да облагатъ поданицитѣ си съ колкото и каквито имъ било угодно данъци и повиности. Вслѣдствие на това тѣ постоянно ги увеличавали и, както се вижда отъ българскитѣ църковни хрисовули и други исторични паметници, българското население въ втората българска държава плащало несравнено много повече данъци, и било обложено съ много повече повиности, отъ колкото въ първата. Цѣлиятъ данъченъ товаръ и всичкитѣ тежки повиности били сложени на гърба на земледѣлческото население, себритѣ, защото другитѣ двѣ съсловия, като привилегирувани, били освободени отъ плащане данъци и изпълнение повиности. Държавнитѣ чиновници, както се установява отъ писмата на българския архиепископъ Теофилактъ, съ голѣма свирѣпостъ събирали данъцитѣ и привеждали въ изпълнение държавнитѣ наредби⁸⁵. Вслѣдствие на разни произволи и тежки данъци една частъ отъ жителитѣ на дѣволското епископство се разпръснала⁸⁶. Жителитѣ пъкъ на село Ренеси, Шкодранско, за да не плащатъ голѣмитѣ данъци и тежкитѣ берии, оставили селото си съ готово посѣто землище и се заселили въ околността на градъ Дриваста⁸⁷. Всичко това заставяло и принуждавало сръдно-вѣковното българско население да напуска собственитѣ си недвижими имоти и да се отказва отъ пълната си икономична и полити-

⁸⁵ Theoph. Bulg. Arch. IV, 313, 405, 442.

⁸⁶ Ibid. 529.

⁸⁷ Новаковић Ст. Глас, XXIV, 140.